

عضو هیات علمی موسسه تحقیقات و آموزش کشاورزی استان

خراسان رضوی:

فارغ التحصیلان کشاورزی؛ درآمد

عالی و حق امضا

علی فریدونی

بخش دوم. پایانی

خاک) باشد. با همین نگاه است که ما معتقدیم شعار خودکفایی در همه محصولات کشاورزی! شدنی نیست! چه، منابع پایه ما محدود است.

۲- ارتقای راندمان آبیاری از طریق تجهیز مزارع به سیستم‌های مدرن آبیاری و نیز تجهیز و نوسازی اراضی که البته بخش اعظم اعتبارات امور زیربنایی و مخصوصا تجهیز و نوسازی را بایستی دولت قبول کند. کاری که در کشورهای پیشرفته و توسعه یافته از جمله آمریکا انجام می‌شود.

۳- افزایش درآمد کشاورزان از طریق ارتقای راندمان تولید کلیه محصولات کشاورزی و حمایت‌های مستقیم (یارانه‌ها و تسهیلات کم‌بهره و دوره‌ای و حتی طولانی) و غیر مستقیم (توسعه و گسترش بیمه محصولات کشاورزی).

۴- با توجه به اینکه خرده مالکی یکی از مهمترین موانع توسعه پایدار بخش کشاورزی است، احیا و توسعه شرکت‌های سهامی زراعی باید مدنظر قرار گیرد.

۵- ارتقای ضریب مکانیزاسیون از طریق توزیع تراکتورهای بالای یکصد قوه اسب بخار و نیز کمباین و سایر تجهیزات پیشرفته به منظور کاهش هزینه‌های تولید و تسهیل رقابت در بازارهای جهانی.

۶- توسعه و ارتقای صنایع تبدیلی به منظور رفتن به سمت صادرات و ارزآوری.

۷- توسعه فعالیت‌های حفاظت، احیا و اصلاح منافع طبیعی و نیز توسعه فعالیت‌های آبخیزداری و آبخوانداری به منظور تغذیه‌ی سفره‌های زیرزمینی و پیشگیری از پر شدن

مبانی اصلی توسعه بخش کشاورزی به شرح ذیل است:

۱- توسعه بخش کشاورزی باید مبتنی بر توسعه پایدار باشد. به عبارت دیگر در این بخش نمی‌توان تک‌بعدی به مسایل نگاه کرد! مثلا اگر خودکفایی در محصولات کشاورزی مدنظر است، حتما بایستی با نگاه حفاظت از منابع پایه (آب و

برای توسعه روستاها، افزایش درآمد کشاورزان و توقف مهاجرت بی‌رویه چه راهکارهایی مناسب است؟

یکی از مشکلات اساسی ما در روستاها عموما و بخصوص در طی ۳۰ ساله اخیر این است که به جای توسعه اقتصادی روستاها به توسعه فیزیکی آنها پرداختیم (اقداماتی که قطعا از سر صدق و صفا و با هدف مقدس محرومیت‌زدایی انجام گرفت که در جای خود قابل تقدیر است) نتیجه چنین توسعه‌ای این شد که بعد از مدتی استفاده از این امکانات، به دلیل نداشتن کار و شغل و نهایتا عدم برخورداری از درآمد مناسب، مردم روستای برخوردار از همه امکانات رفاهی، آنجا را به قصد شهر ترک و نهایت پدیده شوم مهاجرت از روستا به شهر صورت گرفت. حال اگر به جای این نوع اقدامات و توسعه فیزیکی روستاها، توسعه اقتصادی روستاها یعنی سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی و صنایع وابسته به آن را وجهه‌ی همت مان قرار می‌دادیم، آیا باز هم شاهد این پدیده‌ی معکوس شدن ۷۰ درصد روستایی و ۳۰ درصد شهری بودیم؟ آیا اگر اقداماتی در جهت افزایش درآمد روستایی انجام می‌دادیم خودش قادر به احداث حمام، برق‌کشی و لوله‌کشی آب بهداشتی و.. نبود؟ البته آن هم دیر نشده و بایستی با افزایش سرمایه‌گذاری در مرکز ثقل تولید بخش کشاورزی (روستا)، به داد مردم شیفته‌ی اقامت در روستا که از ترافیک و دود و زندگی شهر خسته شده برسیم.

سیاست‌های بخش کشاورزی باید بر چه

مبانی استوار باشد؟

زود هنگام سدها.

۸- تبدیل دامداری‌های متحرک (سنتی) به ثابت (صنعتی) از طریق توسعه کشت نباتات علوفه‌ای.

دولت چه سیاست‌هایی را باید برای کاهش ریسک، افزایش در آمد و توسعه سرمایه‌گذاری در جامعه انجام دهد؟

همان طور که گفته‌ام سرمایه‌گذاران بخش کشاورزی نجیب‌ترین سرمایه‌گذارانند! چرا که آنها در عرصه‌هایی سرمایه‌گذاری می‌کنند که سرشار از ریسک و خطر است! این ریسک و خطر اکثراً به صورت طبیعی است. از حدود ۵۰ بلای طبیعی حدود ۴۰ تا آن در بخش کشاورزی واقع می‌شود: سرما، گرما، سیل، تگرگ، خشکسالی، آفات و بیماری‌ها و... و گاهی هم غیر طبیعی است؟! که در امنیت سرمایه‌گذاری نمود می‌یابد. در چند شماره‌ی قبل مقاله‌ی بسیار منطقی، علمی از آقای دکتر ایزدی، اولین وزیر کشاورزی جمهوری اسلامی چاپ شده بود که حقیقتاً حرف دل اکثریت قریب به اتفاق تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران و کارشناسان این بخش بود. هر چند که آن سیاست‌هایی که ایشان از آنها انتقاد نموده بود، کار خودش را کرده و آثار و تبعات شوم آنها را امروز روی منابع پایه (آب و خاک) می‌بینیم (به دلیل حفر چاه‌های بی‌رویه بسیاری از قنوت خشکیده شده. ضمن اینکه به علت

هجوم جبهه آب شور و شور شدن آنها، عملاً آب و خاک بسیاری از مناطق مستعد کشاورزی از حیز انتفاع خارج شده‌اند و... ولی خدا را شاکریم که با تدبیر و سیاست‌های دوراندیشانه‌ی جناب آقای هاشمی و بعدها جناب آقای خاتمی، امنیت سرمایه‌گذاری در همه‌ی بخش‌های اقتصادی و بخصوص بخش کشاورزی تا حدودی بازگشت و اینک شاهد عرصه‌های نسبتاً آرام و آماده‌ی سرمایه‌گذاری هستیم. برای تداوم این وضعیت و افزایش سرمایه‌گذاری و کاهش ریسک در بخش کشاورزی باید اقدامات زیر را مطمع نظر قرار دهیم تا ان شاءالله بعد از نفت، بخش کشاورزی کشور را اداره کند.

۱- هر چند که اکثر فعالیت‌های بخش کشاورزی در اختیار مردم است و به همین دلیل اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی در این بخش خیلی مطرح می‌باشد، ولی به نظر می‌رسد که دولت در این بخش باید صرفاً سیاست‌گذاری کند و همه امور توزیعی، خدماتی، زیربنایی و حتی تحقیقات و ترویج و آموزش را نیز به NGOهای این بخش واگذار نماید.

۲- برای تحقق پیشنهاد اول می‌بایست کلیه‌ی تشکل‌های غیر دولتی بخش سر و سامان یافته و بر انتخاب ارکان آنها اعم از هیات مدیره، مدیر عامل و مجمع نظارت شود. چه، در این صورت دیگر شاهد تشکل‌های واقعی و غیر واقعی

که شاه‌بیت مسوولین فعلی جهاد کشاورزی است نخواهیم بود.

۳- با توجه به اساسنامه‌ی مدرن و پیشرفته‌ی سازمان تعاون روستایی (به عنوان ناظر) و شرکت‌های تعاونی روستایی (به عنوان عامل) بایستی ترتیبی داده شود تا با اصلاح ترکیب ارکان و ورود فارغ‌التحصیلان در آنها، این شرکت‌ها به ماموریت‌های اصلی مندرج در اساسنامه از جمله اقدامات زیربنایی، آموزش، صنایع تبدیلی، صادرات، واردات، بازاریابی و... پرداخته و از کارهای توزیعی و خدماتی که تا حدودی به آنها تحمیل شده به طور جدی بپرهیزند.

۴- پرداخت یارانه به تولیدکنندگان بخش. در این صورت تولیدکنندگان ما توانایی رقابت در بازارهای جهانی را خواهند داشت. کاری که کشورهای اروپایی و آمریکا انجام داده و حتی تا مرحله **Dumping** هم جلو می‌روند. گفته می‌شود به دلیل همین سماجت کشورهای عضو **WTO** در پرداخت یارانه‌های کلان، تنها منشوری که تاکنون نهاد شده است، همین منشور بخش کشاورزی است؟!

۵- سرمایه‌گذاری اولیه در مزرعه اعم از شهر و نوسازی، احداث کانال‌های اصلی و پرداخت یارانه سنگین، تسهیلات بانکی جهت خرید ماشین‌آلات سنگین مورد نیاز، توسعه شرکت‌های سهامی زراعی هم با همین دیدگاه باید مدنظر قرار گیرد.

۶- بازنگری جدی در قوانین و مقررات جهت واگذاری اراضی جهت انجام فعالیت‌های دامپروری و صنایع تبدیلی، گلخانه‌ها و...

۷- سنددار نمودن کلیه عرصه و اعیان و مخصوصاً زمین‌های کشاورزی روستاییان به منظور ارایه به مراجع صالحه در شهر و نیز بانک‌ها و موسسات پولی و اعتباری.

۸- بازنگری در قوانین و مقررات بانک‌ها به منظور اعطای تسهیلات به صاحب‌نظران فکر و اندیشه؛ کشاورزان و تولیدکنندگان که درصدد توسعه واحدهای تولیدی‌شان هستند.

